

Образложење

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставно-правни основ за доношење овог закона налази се у одредбама члана 97. тач. 10. Устава Републике Србије којим је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује културу и заштиту културних добара која су од интереса за Републику Србију у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Област заштите ратних меморијала односно област заштите ратних меморијала на територији Републике Србије и српских ратних меморијала у иностранству у правном систему Републике Србије уређује више прописа: Закон о уређивању и одржавању гробаља бораца („Службени гласник СРС”, бр. 22/94, 51/71 и 11/76), Закон о обележавању и одржавању гробаља и гробова припадника савезничких армија и других страних армија на територији Југославије („Службени лист СФРЈ”, број 60/75) и Закон о гробљима и гробовима бораца у иностранству („Службени лист СФРЈ”, бр. 29/73 и 29/76). Сви наведени прописи донети су у периоду постојања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, односно Социјалистичке Републике Србије, када је надлежност у овој области била подељена између некадашње савезне државе (ратни меморијали, односно гробови бораца у иностранству, и гробови припадника савезничких и других страних армија на територији Југославије) и Републике Србије (гробља бораца у земљи).

У формулисању одредаба Нацрта закона полазну основу представљали су наведени важећи прописи. Међутим, важећи прописи у позитивном правном поретку Републике Србије не регулишу област на целовит начин, па су у текст овог закона уграђена и поједина решења из потписаних и ратификованих међудржавних споразума са Словачком Републиком и Руском Федерацијом и утврђених Основа за вођење преговора и закључивање споразума где су преговори још увек у току. Поред тога, у изради текста коришћена је компаративна правна анализа прописа у овој области у региону. Дакле, Нацрт закона представља кодификацију сада важећих прописа, чији је циљ ефикасније деловање државне управе у поступку заштите, редовног и инвестиционог одржавања, уређења и уклањања ратних меморијала. Овим Нацртом закона јасно се разграничава надлежност јединице локалне самоуправе и министарства надлежног за послове неговања традиција ослободилачких ратова Србије у области заштите ратних меморијала, односно надлежност у финансирању редовног одржавања и финансирању инвестиционог одржавања.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У Глави I „Уводне одредбе” у члану 1. утврђује се предмет Нацрта закона тако што су наведене групе односа који ће њиме бити уређени.

Чланом 2. утврђено је значење појединих израза употребљених у овом закону. Ближе су објашњени изрази чије значење није на обавезујући начин утврђено у неком другом пропису, а за потребе правилне примене и разумевања решења садржаних у

овом закону неопходна је њихова прецизна дефиниција. Углавном се ради о изразима који су суштински везани баш за материју која је предмет закона.

У Глави II „Савет за неговање традиција ослободилачких ратова Србије” чл. 3-5. прописано је образовање, надлежност и састав Савета за неговање традиција ослободилачких ратова Србије.

У Глави III „Спровођење заштите ратних меморијала” чланом 6. утврђује се да се средства за уређење, инвестиционо и редовно одржавање ратних меморијала обезбеђују у буџету Републике Србије и путем поклона и донација.

Одредбама чл. 7-10. прецизирају се дужности јединица локалних самоуправа везаних за редовно одржавање ратних меморијала на њиховој територији, односно јасно се дефинишу надлежности Републике у погледу инвестиционог одржавања и јединица локалних самоуправа у погледу финансирања редовног одржавања ратних меморијала у земљи, што сада није случај, као и начин превазилажења проблема када јединица локалне самоуправе није у могућности да обезбеди финансирање редовног одржавања ратних меморијала у Републици Србији који су од значаја за неговање традиција ослободилачких ратова Србије.

Чланом 11. предвиђа се доношење подзаконског акта који ће у извршавању овог закона прописати начин финансирања инвестиционог одржавања и уређења ратних меморијала у Републици Србији.

Одредбама чл. 12-13. дефинишу се обавезе јединица локалне самоуправе који се односе на обавезу достављања извештаја о броју, врсти и техничком стању ратних меморијала, као и обавеза старања о извршењу решења о уклањању ратних меморијала.

Одредбама чл. 14-15. уређују се питања заштите српских ратних меморијала у иностранству и предвиђа се доношење подзаконског акта који ће у извршавању овог закона прописати начин финансирања редовног и инвестиционог одржавања и уређења ратних меморијала у иностранству.

Одредбама чл. 16-17. прописује се надлежност у области заштите ратних меморијала припадника страних оружаних снага на територији Републике Србије. Новина је што се дефинише надлежност страних држава у заштити својих ратних меморијала на територији Републике Србије, осим ако се међународним уговором друкчије уреди надлежност.

У Глави IV „Уређење и уклањање ратних меморијала” чл. 18-22. прописују услове и поступак уређења односно изградње или постављање нових ратних меморијала као и уклањање ратних меморијала. Ово је потпуна новина јер важећи прописи у области неговања традиција и заштите ратних меморијала не предвиђају поступак за изградњу нових ратних меморијала, нити надлежност Министарства за доношење решења о подизању ратних меморијала. То је уједно и највећа новина у односу на постојећи правни режим која подразумева и вођење управног поступка у републичком органу. Одредбом члана 22. прописује се када није дозвољено подизање новог ратног меморијала.

У Глави V „Евиденције”, чланом 23, прописује се обавеза вођења евиденције о ратним меморијалима у земљи и иностранству, одређују органи надлежни за вођење евиденције и предвиђа се доношење подзаконског акта који ће дефинисати садржину и изглед евиденција о ратним меморијалима. Чланом 24. прописује се вођење евиденције о погинулим лицима која до сада није успостављена у нашој држави, односно до сада није било законског основа за вођење такве евиденције на једном месту. Наведена одредба представља велику новину, која подразумева обавезу свих органа који су у поседу било каквих евиденција да на захтев надлежног министарства исте доставе.

У Глави VI „Казнене одредбе”, чланом 25, прописане су новчане казне за непоштовање одредаба овог закона. Распон казни усаглашен је са законским одредбама којима су уређени прекршаји.

У Глави VII „Прелазне и завршне одредбе”, чл. 26–28, прописује се престанак важења одређених закона и ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона средства су обезбеђена у буџету Републике Србије за 2017. годину у оквиру раздела 28 – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, функција 010- Болест и инвалидност, у оквиру Програма 0904 Борачко-инвалидска заштита, програмска активност 0002 – Очување традиција ослободилачких ратова Србије, економска класификација 424 – Специјализоване услуге, и на економској класификацији 515- Нематеријална имовина у износу од 60.000.000 динара а за 2017. и 2018. годину ће бити у оквиру лимита које одреди Министарство финансија.